

MODALITĂȚI DE FORMAREA A COSTURILOR DE PRODUCȚIE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Nadejda GUȚUL, *studentă, Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului, Universitatea de Stat „Alecă Russo” din Bălți*
Conducător științific: **Alla TRUSEVICI, dr., conf. univ.**

Abstract: *In this article, we will raise the question of the importance of costs in the production of any product. we learn that there are different functions and each has an impact on costs in the corresponding conditions. After studying all aspects of this topic, we will be able to understand the fact that each company is trying to reduce costs. And we will try to find these solutions. Thanks to the books we read, we will be able to fully understand the economic state of the enterprise during the production of products or services.*

Keywords: *accounting, costs, enterprise, products, income, expenses, value, cost reduction, natural resources, market, monopoly, machinery, raw materials.*

Din numeroasele surse pe care le-am studiat, înțeleg că contabilitatea este o practică care datează de secole. Luca Pacioli, un matematician italian din secolul al XV-lea, este cunoscut ca „tatăl contabilității”. Contabilitatea costurilor de astăzi

este înregistrarea bugetării, analizarea și determinarea costurilor pentru produsele fabricate. Deși Pacioli nu a inventat contabilitatea costurilor, el a fost foarte interesat și preocupat de urmărirea costurilor de variație și de lucrul cu bugetele. Aici a venit ideea de contabilitate a costurilor.

Costul de producție reprezintă totalitatea cheltuielilor, corespunzătoare consumului de factori de producție, pe care agenții economici le efectuează pentru producerea și vânzarea de bunuri materiale sau prestarea de servicii. Probabil că toată lumea a încercat să răspundă la întrebarea: de ce este necesară o astfel de definiție a costurilor în economie? După cum se știe, orice producție înseamnă consum de factori, iar pentru fiecare factor producătorul cheltuiește o sumă de bani, deci consumul de factori îl costă. El trebuie să consume materii prime, combustibili, capital fix, forță de muncă.

Studiind științele economice, înțelegem că orice întreprindere în cursul activităților sale cheltuiește pentru producția și vânzarea de produse, pentru cifra de afaceri a capitalului, pentru dezvoltarea socială a colectivului de muncă etc.

Din câte știu, cea mai mare parte a tuturor cheltuielilor întreprinderilor este ocupată de costurile de producție. Astfel, totalitatea costurilor de producție arată de câți bani are nevoie o întreprindere pentru a produce produse, adică este costul de producție.

Am explicat deja principiul conform căruia costul de producție constă într-un set de costuri. Toate aceste cheltuieli trebuie exprimate în termeni monetari. Aceste date sunt gestionate de companie, indicând toate costurile pentru producția și vânzarea de bunuri corporale și necorporale. Astfel, vorbim despre evaluarea tuturor efectelor care afectează în mod direct definiția procesului economic. Să explicăm câteva aspecte ale caracteristicilor de cost:

- a) valoarea este unitatea dintre conținutul consumului de factori și expresia sa monetară. De fapt, fără o astfel de unitate, nu poate exista nici o valoare;
- b) toți factorii de consum, eforturile depuse pentru a produce și a dispune de bunuri, devin măsurabile. În acest fel, putem calcula toate cheltuielile, inclusiv electricitatea și combustibilul;
- c) pentru a susține prețul ofertei pe piața principală, produsul sau serviciul include toate cheltuielile efectuate de întreprindere în perioada respectivă.

Mulți autori au descris faptul că există mai multe tipuri de costuri, care sunt prezentate în graficul ce urmează (figura 1):

- I. Costuri totale;
- II. Costuri variabile;
- III. Costuri fixe.

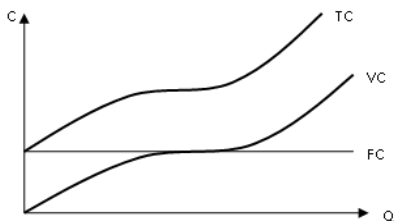

Figura 1: Tipuri de costuri

Sursa: [4]

Costul Total (TC) reprezintă ansamblul cheltuielilor necesare producerii unui volum dat de bunuri. Formula de calcul: $TC = TFC + TVC$.

- a) Costurile totale fixe (TFC) includ cheltuieli care nu se modifică la modificarea volumului de producție (de exemplu, arenda, amortizarea capitalului fix, salariul personalului administrativ, dobânzile). Formula de calcul: $TFC = TC - TV$
- b) Costurile totale variabile (TVC) includ cheltuieli care se modifică odată cu modificarea volumului de producție (de exemplu, materia primă, carburanții, salariile muncitorilor). Formula de calcul: $TVC = TC - TFC$

Costul fix (FC) cuprinde cheltuieli care nu depind de volumul producției. De exemplu, cheltuielile cu paza sunt independente de cantitatea de produse fabricate sau servicii prestate. La un moment dat, când cantitatea de produse fabricate crește foarte mult, se utilizează noi capacități de producție și cresc și cheltuielile fixe – cu paza și securitatea. De asemenea, studiem costurile variabile (VC), care evoluează proporțional cu volumul producției. Indiferent care ar fi gruparea costurilor, nivelul acestora diferă de la un produs la altul, de la un producător la altul și de la o perioadă de timp la alta în cazul unuia și aceluiași producător.

Principalul aspect în studiul valorii este funcțiile sale, adică avem ocazia să învățăm și să înțelegem mult mai multe despre această unitate de măsură:

1. Măsurarea costurilor. Datorită acestei funcții, valoarea își demonstrează caracterul de importator economic de calitate.
2. Funcția de cercetare-dezvoltare a costului. Rolul său constă în faptul că apar noi tehnologii și produse noi ca urmare a cheltuielilor de cercetare. Adică, cu cât este mai mare raportul dintre noile tehnologii și costurile ridicate, cu atât este mai semnificativă această funcție.
3. Funcția de producție. În acest caz, costurile joacă un rol important în realizarea unui concept constructiv și tehnologic care se bazează pe inovație și invenție.
4. Funcția de personal. Aceasta implică compararea costurilor cu formarea, îmbunătățirea, motivația în muncă, pe de o parte, precum și creșterea productivității muncii și îmbunătățirea calității bunurilor, pe de altă parte.
5. Funcția comercială. Această caracteristică evidențiază efectele benefice ale cheltuielilor privind livrarea la timp a mărfurilor și asigurarea piețelor.
6. Funcția financiar-contabilă. Exprimă costurile necesare pentru a furniza numerar în suma și structura corespunzătoare activității rentabile.
7. Funcția de optimizare. Această funcție oferă și determină cel mai mic cost legat de nivelul maxim de producție.
8. Funcția de control și reglare. Această caracteristică subliniază rațiunea deciziilor de politică economică prin care este direcționat consumul de resurse.

În teoria economică, se identifică o varietate de structuri de costuri de producție, fiecare clasificare urmărește să identifice cât mai multe componente ale cheltuielilor companiei, să identifice specificul fiecărui proces de producție și să permită opțiuni tehnologice optime (profitabile) în viitor.

- cheltuieli materiale;
- cheltuieli de muncă (salarii + cotizații);
- cheltuieli generale (chirie, dobânzi, impozit).

Studiind procesul economic, înțelegem că, pe o perioadă lungă de timp, toate cheltuielile unui antreprenor se schimbă. Prin urmare, pentru a obține o creștere a producției, firma trebuie să reducă costul total mediu. Drept urmare, antreprenorul va primi o creștere a veniturilor care este mai mare decât costul total mediu. Aceste venituri pot fi înregistrate pe o perioadă lungă de timp de către toate firmele și se numesc „economie la scară largă”. Iar efectul scării este modificarea costurilor medii pe termen lung atunci când dimensiunea producției se schimbă.

Costul de producție pe unitatea de produs nu este o mărime constantă. Dinamica sa depinde de mai mulți factori: modificarea consumului de factori de producție pe unitatea de produs, evoluția prețului factorilor de producție utilizați, volumul producției, schimbarea caracteristicilor produsului, calitatea acestuia etc. În vederea maximizării profitului, producătorul trebuie să minimizeze costurile de producție și să obțină rezultate cât mai bune din utilizarea celor doi factori: munca și capitalul. Minimizarea costurilor de producție este un proces obiectiv ce se manifestă prin reducerea cheltuielilor pe unitate de produs. Calea principală de reducere a costurilor este legată anume de utilizarea rațională a acestora, ceea ce presupune:

- reducerea consumului de materie primă, combustibil și apă prin: perfecționarea tehnologiilor de fabricare; economisire; folosirea unor standarde științifice de consum al materiei prime, combustibilului, energiei, apei;
- utilizarea unor mașini și utilaje mai performante, care reduc substanțial pierderile în procesul de producere;
- procurarea materiei prime și a resurselor energetice de pe piețele alternative și la prețurile cele mai avantajoase;
- dependența de o singură piață creează o situație de monopol ce contribuie la menținerea unor prețuri de achiziție mai înalte decât prețurile pe o piață concurențială.

Potrivit autorilor cărții „Microeconomie”, am aflat că reducerea costului de producție implică raționalitate în orientarea și mobilizarea eforturilor. Producătorul urmărește ca la un cost total dat să maximizeze producția, adică să producă cât mai mult posibil. Aceasta înseamnă găsirea unui nivel optim, numit optimul producătorului, considerat o stare de echilibru, deoarece producătorul nu mai este nevoit să caute altă soluție. În concluzie, profitul obținut este maxim atunci când încasarea marginală este egală cu costul marginal. În acest caz, se obține o diferență maximă între totalul încasărilor și costurile globale totale, deci un profit maxim. Producătorul este interesat să mărească volumul producției numai la acel nivel la care costul marginal este egal cu încasarea marginală.

Concluzie: În acest articol, am oferit o serie de întrebări legate de distincția dintre costurile directe și costurile indirecte, algoritmul de formare a costurilor, principiile formării costurilor, clasificarea costurilor, calculul corect și modalitățile dezvoltate de reducere a costurilor.

În concluzie, vreau să spun că costurile sunt direct legate de procesul de producție, sunt materializate în inventarul produselor finite și al produselor curente, la sfârșitul perioadei de raportare sunt reflectate în bilanț ca active și nu sunt luate în considerare la determinarea rezultatului financiar al întreprinderii.

Vreau să închei articolul meu cu fraza unui cunoscut economist american, care și-a petrecut cea mai mare parte a carierei la Universitatea din Chicago: „*costurile reprezintă, pur și simplu, punctul de atracție al concurenței*”. Probabil, sunt de acord cu acest om de știință, deoarece nu totul în lumea noastră depinde de bani.

Bibliografie:

1. *CECCAR BUSINESS MAGAZINE* [online] [citată 11.03.2020]. Disponibil: <https://www.ceccarbusinessmagazine.ro/tipuri-de-costuri-si-comportamentul-acestora-i-a3525/>
2. *ConspecteCom* [online] [citată 11.03.2020]. Disponibil: <https://conspecte.com/microeconomie/costurile-de-productie.html>
3. ENACHI, O. *Teoria economică*. Suport de curs. Chișinău, 2020.
4. TRUSEVICI, A., BRANAȘCO, N. *Teoria economică I*. Bălți: S. n., 2020. 104 p.
5. TURCU, V., LUȚ, M. D. *Microeconomie*. Timișoara, 2003. 148 p.
6. GOGONEAȚĂ, C., GOGONEAȚĂ, B. *Microeconomie*. București: Editura Economică, 1999.